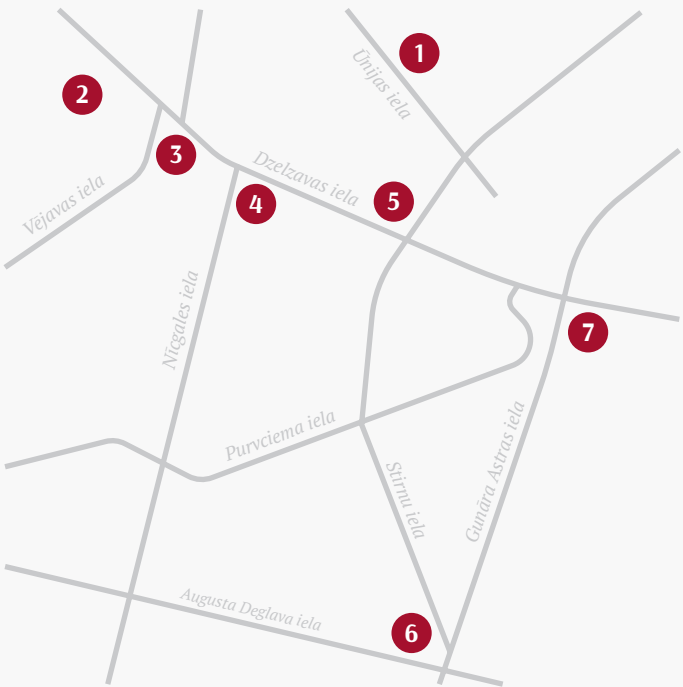

Pastaiga pa Purvciemū

Latvijas kultūras kanonā ir diži mākslas darbi – gleznas, skulptūras, grāmatas, mūzika, dziesmas, kino filmas, ēkas, izrādes, arī tautas tradīcijas – izcilākais, ko gadsimtu gaitā radījuši Latvijas cilvēki. Kultūras kanonā ir iekļautas arī ainavas – vērtības, kas veidojušās Latvijas dabas un cilvēku mijiedarbībā. Šīs dabas bagātības – Daugavas loki, meži, jūras krasts, līdzenumi un pauguraines – ir veidojušas mūsu kultūru, identitāti, dzīvesstilu un rakstura iezīmes. Arī šajos tūrisma maršrutos kultūra un daba ir ciešā simbiozē, saplūstot un izrietot viena no otras. Kalnā ir sena pils, no kuras paveras skats uz Daugavu. Kurzemes piekrastē ir vientuļa bāka, kas kādreiz brīdināja kuģus, bet tagad ir koncertzāle. Turklāt, izrādās, robeža, kur sākas un beidzas dabas ainava, nav nemaz tik viegli novelkama. Arī uz blokmājas jumta var justies kā kalnā un no augšas saredzēt upi trotuārā.

Baudi ceļojumu vienā no pieciem maršrutiem un vēro, kā dažādās Latvijas novadu ainavās ieskanas arī kultūras kanona saraksta vērtības!

Iedzīvotāju skaita ziņā Purvciems varētu būt ceturtnā lielākā Latvijas pilsēta – šeit dzīvo aptuveni 60 000 cilvēku. Daudz leģendu klist par šo vietu, kādreizējo Hausmaņa purvu, kam cauri braucot slīka pajūgi un pazuda lopi. Ar laiku purva kūdras slāņi kļuva stabilāki, un 18. gadsimta beigās šeit parādījās pirmās muižas. 19. gadsimta sākumā teritoriju savā īpašumā ieguva Grebenščikova vecticībnieku draudze, un Purvciemā saradās lērums mazu viensētu. Šai vietai raksturīgā ainava – padomju dzelzsbetona džungļi – sāka veidoties tikai ap 1965. gadu, kad apkaimē sāka celt mājas VEF un citu rūpniecību strādniekiem.

Tagad par mūsdienu viensētām kļuvušas blokmājas, vienai lielai saimei dalot kāpņu telpu un pagalmu, dažus apkaimes lielveikalus, kafejnīcas un izklaides vietas. Neatņemama Purvciema ainavas daļa ir arī privātmāju senlejas un modernu daudzstāvu ēku pakalni. Šeit var atrast arī iezīmes no citām Latvijas kultūras kanonā iekļautajām ainavām – pagalmi un stāvlaukumi ir mikrorajona līdzenumi, ielas un trotuāri – Purvciema upes un senlejas. Teju katras mājas pagalmā var satikt kādu no majestātiskajiem šī rajona pamatiedzīvotājiem – Purvciema kaķiem. Izrādiet viņiem cieņu, šie ir rajona īstie saimnieki!

Ekskursijas maršruts ir 4,8 km garš un aizņem aptuveni 1 h.

NB! Ja vēlies ekskursijas laikā apskatīt arī Meteorītu muzeju, vizīte jārezervē iepriekš pa telefonu +371 2545 3600 vai e-pastu: info@meteoriti.lv

64. VIDUSSKOLA

Pirmoreiz zvans uz stundu šeit atskanēja 1971. gadā. 64. vidusskolā topošie aktieri un mākslas mīlētāji jau kopš skolas pirmsākumiem var mācīties īpašā teātra novirziena klasē. Tagad skola ir pāraugusi savu sākotnējo ēku un izpletusies divās vietās – te, Ūnijas ielā 93, atrodas vidusskola, bet Burtņieku ielā 34 – sākumskola. Nomainoties četriem direktoriem, simtiem skolēnu šajās telpās ir rēķinājuši, dziedājuši, cīnījušies ar paaugstinātu adrenalīnu pirms kontroldarbiem, mēģinājuši apvest ap stūri savus skolotājus un laužuši cits citam sirdi. Starp citu, 1982. gada 9. februārī šajā ēkā norisinājās kāds ļoti romantisks notikums. Meitene, kura stāvēja, atspiedusies pret ķīmijas kabineta palodzi, pēkšņi izdzirdēja sajūsmas pilnu: “Ooooo!” Diemžēl puisis to nebija veltījis viņai, bet gan uz skolotāja galda esošajam kodoskopam. Tomēr pēc mirkļa viņš pamanīja arī meiteni. Skatiena zibsnis, šķietami īss, bet vienlaikus – bezgalīgs. Pēc mēneša abi saderinājās, bet Līgo dienā – svinēja kāzas. Rūgts!

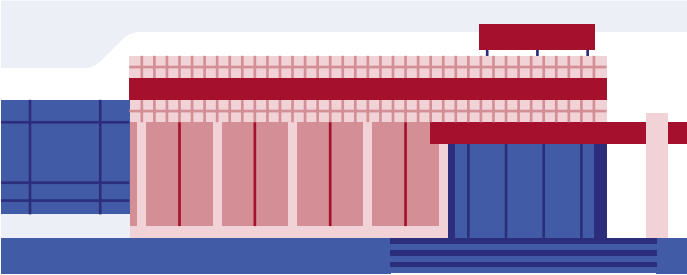
MADONAS IELAS NAMI

Šīs 1980. gados celtās 16 un 18 stāvu augstās, no monolitā dzelzsbetona blokiem sastāvošās mājas bija jaunums Latvijas arhitektūrā. Neparastās formas dēļ vietējie iedzīvotāji mājas sauca par kukurūzas vālitēm. Līdz pat 2007. gadam šie bija augstākie pakalni jeb dzīvojamās mājas Daugavas labajā krastā, tagad šis statuss pieder dzīvojamajai ēkai *Astra Lux* Gunāra Astras ielā, Purvciemā.

MINSKA

Viena daļa par Purvciema sirdi uzskata “Mēbeļu namu”, bet citi – tirdzniecības centru “Minska”. 1975. gadā šeit tika uzcelts pirmais iepirkšanās centrs Latvijā. Pie ieejas slējās liels, monumentāls betona aplis, bet bērnu sajūsmu raisīja kafejnīcas “Sarkangalvīte” pasaku tēlu vitrāžas. Lai gan jauni veikali vēra durvis arī citur, šis bija kas īpašs – jauna pārticības laikmeta simbols, kas ļāva domāt, ka mūžīgo rindu un deficīta preču laiki beidzot būs aiz muguras. Par “Minsku” tolaik rakstīja citu padomju republiku avīzēs arī tālu aiz Latvijas robežām. Diemžēl 1990. gados pēc neatkarības atgūšanas Minskas apkārtnē tāpat kā daudz kur Rīgā ienāca jauna kriminālā realitāte – tika demolēts, laupīts, dedzināts un spridzināts. Mūsdienās no kādreizējā “Minskas” spožuma pāri palicis visai maz. Starp citu, Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā atrodas ļoti līdzīgs tirdzniecības centrs ar nosaukumu “Rīga”.

4

METEORĪTU MUZEJS

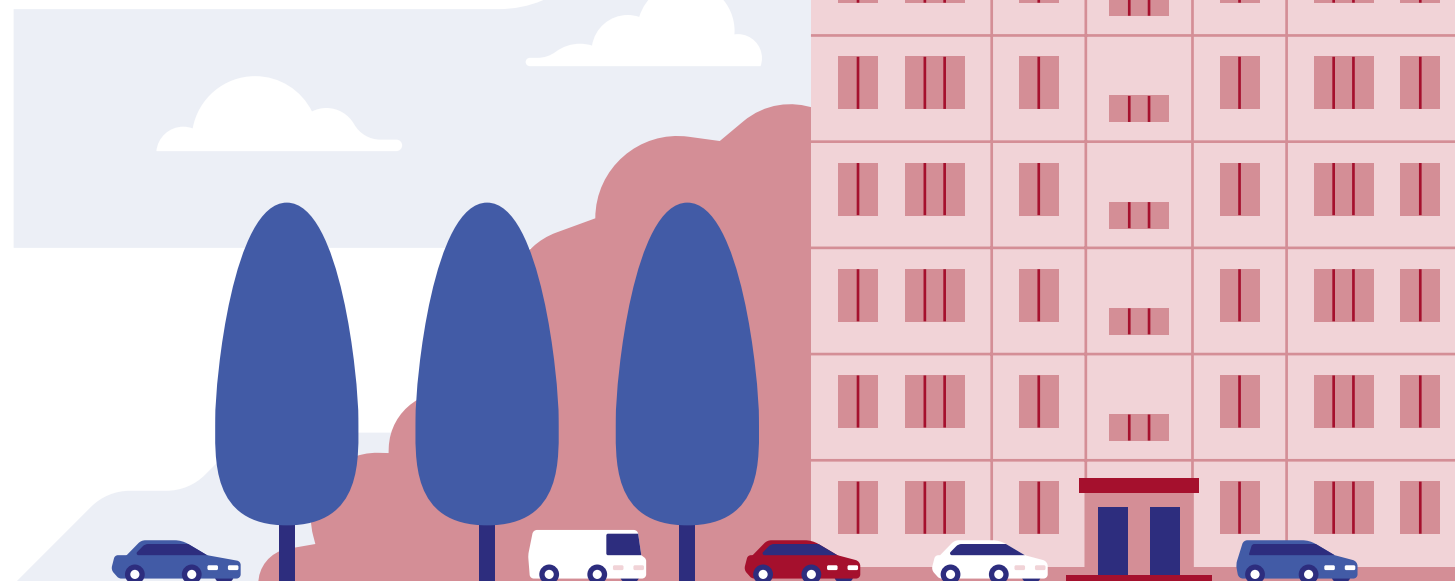

Tas tiešām ir muzejs? Jā, ir! Iespējams, kolorītākais muzejs Rīgā un pavisam noteikti – vienīgais meteorītu muzejs Latvijā, Purvciema ainavas dabas retums. Šī mazā, šķietami necilā ēka sevī slēpj milzīgā visuma plašumu un zināšanas. Muzeja mērķis ir veicināt meteorītikas un ar to saistīto zinātņu attīstību un popularizēšanu Latvijā. Apmeklējums – tikai ar iepriekšēju pierakstu.

5

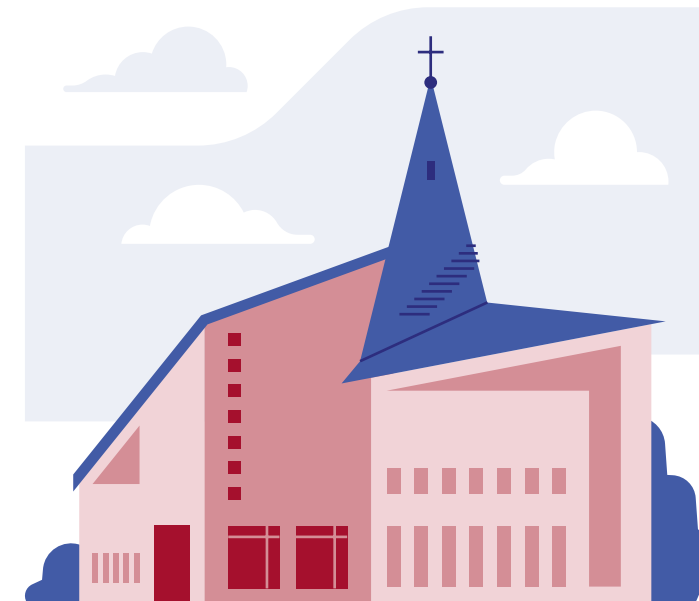
ĶĪNAS MŪRIS

Šis ir Purvciema slavenais stāvkrasts – tipiskas padomju laika deviņstāvu dzīvojamajās mājas, kas aizņem lielāko daļu Dzelzavas ielas. Šīs 602. sērijas daudzdzīvokļu ēkas Purvciemā straujā tempā sāka būvēt 1970. gados. Ilgus gadus ēku kompleksu rotāja PSRS līdera Leonīda Brežņeva attēls, tāpēc šo vietu sauca par “brežņovku”. Tagad tautas valodā māju rindas iesauktas par Ķīnas mūri un Kremļa sienu. 2016. gadā šeit norisinājās režisores Kristas Burānes izrāde “Robežas”, kuras apmeklētāji varēja ar aizsietām acīm doties ciemos pie mikrorajona iedzīvotājiem un noklausīties viņu stāstus.

6

RĪGAS VISSVĒTĀS TRĪSVIENĪBAS ROMAS KATOĻU BAZNĪCA

Vienā no Rīgas rosīgākajiem krustojumiem, kurā satiekas divas lielas Rīgas transporta upes, starp “maķīti” un lielveikalu iespraukusies ļoti neparasta baznīca. Rīgas Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīca durvis apmeklētājiem pēc dažādiem sarežģījumiem vērā tikai 2006. gadā – sešus gadus pēc būvdarbu uzsākšanas. Stūrainās baznīcas formas sasauca ar mikrorajona ainavā dominējošo kantaino, vienkāršo arhitektūru, bet visas celtnes slīpnes un vertikāles tiecas augšup, uz debesīm. Altāra spilgtākais elements ir 6x10 m liela eļļas glezna, kuras autors ir Ēriks Puzāns. Zīmīgi, ka baznīcas zāle ar 312 draudzes vietām atrodas nevis pirmajā, bet otrajā stāvā – tuvāk debesīm.

7

MĒBEĻU NAMS

Mēbeļu nams ir Purvciema pils! Viena no ievērojamākajām padomju laika arhitektūras pērlēm Rīgā – Padomju Savienības IKEA. Sešās tirdzniecības zālēs padomju cilvēks varēja atrast visu, ko sirds kāro – sākot no puķu vāzes līdz mēbeļu komplektam visam dzīvoklim. 1981. gadā atklātā ēka bija modernākais tirdzniecības centrs visā Baltijā un runāja par to – visā padomju savienībā. Pēc vairāk nekā 40 pastāvēšanas gadiem šodien ēka veic to pašu funkciju, ko savos pirmsākumos – te var iegādāties mēbeles. Interesanti, ka “Mēbeļu nams” ir pievilinājis un iedrošinājis arī citus šīs nišas tirgotājus, mēbeļu veikaliem citam pēc cita uzrodoties teritorijā starp divām lielām transporta upēm – Gunāra Astras un Dzelzavas ielu. Mēbeļu nama arhitekti ir Sergejs un Raimija Luboviči.

SATURS:
Viktorija Graubiņa, Beatrise Solima, Emīls Zvirbulis (Rīgas 64. vidusskola). Konsultēja skolotāja Inita Reimandova. Maršruts tapis Latvijas kultūras kanona konkursa (2021/2022) ietvaros.

TEKSTU UN MARŠRUTU ADAPTĀCIJA:
Anete Konste

DIZAINS:
Agris Bobrovs

kulturaskanons.lv

LATVIJAS
KULTŪRAS
KANONS

L N B
LATVIJAS
NACIONĀLĀ
BIBLIOTĒKA

LATVIJAS
KULTŪRAS
AKADEMIJA